Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 11. septembra 2025*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda – Článok 54 – Článok 50 Charty základných práv Európskej únie – Zásada *ne bis in idem* – Pojem ‚tie isté činy' – Odsúdenie člena teroristickej skupiny v členskom štáte za účasť v tejto skupine s cieľom pripraviť teroristický čin – Trestné stíhanie v inom členskom štáte za tie isté teroristické činy"

Vo veci C-802/23,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Audiencia Nacional (Vrchný súd s celoštátnou pôsobnosťou, Španielsko) zo 4. decembra 2023 a doručený Súdnemu dvoru 28. decembra 2023, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

MSIG,

za účasti:

Ministerio Fiscal,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory F. Biltgen, podpredseda Súdneho dvora T. von Danwitz (spravodajca), sudcovia A. Kumin, I. Ziemele a S. Gervasoni,

generálny advokát: D. Spielmann,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Ministerio Fiscal, v zastúpení: C. García-Berro Montilla, fiscal,

– španielska vláda, v zastúpení: A. Gavela Llopis, splnomocnená zástupkyňa,

– maďarská vláda, v zastúpení: Zs. Biró-Tóth a M. Z. Fehér, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: španielčina.

– Európska komisia, v zastúpení: J. Baquero Cruz a I. Zaloguin, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 54 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Nemeckej spolkovej republiky a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 19; Mim. vyd. 19/002, s. 9), podpísaného v Schengene 19. júna 1990, ktorý nadobudol platnosť 26. marca 1995 (ďalej len „DVSD“), v spojení s článkom 50 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci trestného konania vedeného proti MSIG za trestné činy účasti na teroristických útokoch, pokusu o teroristický atentát, ako aj ublíženia na zdraví.

Právny rámec

Právo Únie

3 Článok 54 DVSD, ktorý sa nachádza v hlave III kapitole 3 tohto dohovoru, nazvanej „Zákaz dvojitého trestu“, stanovuje:

„Osoba právoplatne odsúdená jednou zo zmluvných strán nesmie byť pre ten istý čin [tie isté činy – *neoficiálny preklad*] stíhaná inou zmluvnou stranou, a to za predpokladu, že v prípade odsúdenia bol trest už odpykaný alebo sa práve odpykáva alebo podľa práva štátu, v ktorom bol rozsudok vynesený, už nemôže byť vykonaný.“

Španielske právo

Organický zákon č. 7/2014

4 Podľa článku 14 Ley Orgánica 7/2014, sobre intercambio de información de antecedentes penales y consideración de resoluciones judiciales penales en la Unión Europea (organický zákon č. 7/2014 o výmene informácií z registrov trestov a zohľadňovaní odsúdení medzi členskými štátmi

Európskej únie) z 12. novembra 2014 (BOE č. 275 z 13. novembra 2014, s. 93204), v znení uplatniteľnom ku dňu podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania (ďalej len „organický zákon č. 7/2014“):

„1. Právne účinky predchádzajúceho právoplatného odsudzujúceho rozsudku vydaného v inom členskom štáte voči tej istej osobe za iné trestné činy sú v novom trestnom konaní rovnocenné s právnymi účinkami, ktoré by vyplývali z toho istého odsudzujúceho rozsudku, ak by bol vydaný v Španielsku, za predpokladu, že sú splnené nasledujúce podmienky:

a) odsudzujúce rozsudky boli vydané za trestné činy podľa španielskeho práva platného v čase ich spáchania;

b) dostatočné informácie o takýchto odsudzujúcich rozsudkoch boli získané prostredníctvom uplatniteľných nástrojov vzájomnej právnej pomoci alebo prostredníctvom výmeny informácií získaných z registra trestov.

2. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia predchádzajúceho odseku, právoplatné odsudzujúce rozsudky vydané v inom členskom štáte nemajú vplyv na nasledujúce rozhodnutia a nemôžu viesť k ich zrušeniu alebo preskúmaniu:

a) predchádzajúce právoplatné rozhodnutia vydané španielskymi súdmi a rozhodnutia týkajúce sa ich výkonu;

b) odsudzujúce rozsudky vydané v následných konaniach v Španielsku v súvislosti s trestnými činmi spáchanými predtým, ako súd iného členského štátu vydal odsudzujúci rozsudok;

c) nariadenia, ktoré boli alebo majú byť vydané na základe článku 988 tretieho odseku Ley de Enjuiciamiento Criminal (Trestný poriadok), ktorým sa stanovujú obmedzenia výkonu trestov, vrátane tých, ktoré sú uvedené v písmene b).

3. Výpisy z registrov trestov, ktoré sa nachádzajú v centrálnom registri, sa považujú za vymazané, aj keď sa týkajú odsudzujúcich rozsudkov vydaných v iných štátoch, na účely ich zohľadnenia v Španielsku sudcami a súdmi v súlade so španielskym právom, pokiaľ ich výmaz z registra odsudzujúcim štátom nebol vopred oznámený.“

5 Jediné doplňujúce ustanovenie tohto zákona stanovuje:

„Odsudzujúce rozsudky vydané súdom členského štátu Európskej únie pred 15. augustom 2010 sa za žiadnych okolností nezohľadňujú na účely tohto zákona.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

6 MSIG po tom, čo bola 3. októbra 2004 zatknutá francúzskou políciou, bola 4. septembra 2019 odovzdaná španielskym orgánom na základe európskeho zatykača, ktorý vydal Juzgado Central de Instrucción nº 2 de l'Audiencia Nacional (Ústredný vyšetrovací súd č. 2 Vrchného súdu s celoštátnou pôsobnosťou, Španielsko).

7 Audiencia Nacional (Vrchný súd s celoštátnou pôsobnosťou) je vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, na ktorom sa vedie trestné konanie proti MSIG ako páchateľke teroristického atentátu, ku ktorému došlo v meste Oviedo (Španielsko) 21. júla 1997. MSIG je obvinená zo spáchania trestných činov účasti na teroristických útokoch, pokusu o teroristický atentát, ako aj ublíženia na zdraví.

8 Skutkové okolnosti, na základe ktorých bola táto obžaloba podaná, opisuje vnútroštátny súd takto:

„Počas svojho pobytu vo Francúzsku a bez toho, aby opustila túto krajinu, od neurčeného dátumu až do svojho zatknutia v októbri 2004, [MSIG] bola, ako vedúca členka teroristickej organizácie Euskadi Ta Askatasuna (ETA), osobou zodpovednou za odovzdávanie pokynov vydaných najvyšším vedením organizácie a za určovanie postupov činnosti teroristických kománd pôsobiacich v Španielsku, v súlade s týmito pokynmi, a to tým, že im zasielala informácie z Francúzska, zvyčajne prostredníctvom poznámok umiestnených na vopred určených miestach, ako aj materiálne zdroje (zbrane, granáty a výbušniny) na vykonávanie ich kampaní činnosti, zvyčajne prostredníctvom tretích osôb, u ktorých boli zbrane v úschove. Členovia týchto kománd mali podľa všeobecných pokynov od vedenia ETA najčastejšie za úlohu rozhodovať o konkrétnej teroristickej činnosti, ktorá sa mala uskutočniť, podrobne ju naplánovať s využitím materiálnych zdrojov a zbraní, ktoré im boli poskytnuté, a po uskutočnení činnosti podávať správy o jej výsledku vedeniu teroristickej organizácie.

V konkrétnom prípade, ktorý viedol k začatiu stíhania, sa dvaja členovia ETA, ktorí v tom čase neboli známi polícii a pôsobili v rámci ‚legálneho' komanda (‚KATU' alebo ‚KATTU')…, pravdepodobne s pomocou ďalších neznámych osôb a na základe všeobecných pokynov, ktoré dostali, aby útočili na policajné alebo vojenské ciele, rozhodli zaútočiť na policajnú stanicu v meste Oviedo, hlavnom meste Comunidad Autónoma de Asturias (autonómne spoločenstvo Astúria, Španielsko), a na tento účel vyrobili zo zbraní, ktoré dostali a uskladnili, ručne vyrobené automatické zariadenie na odpaľovanie protitankových granátov, ktoré umiestnili okolo 8. hodiny ráno 21. júla 1997 v určitej vzdialenosti od policajnej stanice, pričom v okolí umiestnili aj ručne vyrobené výbušné zariadenie s časovým spúšťačom, ktoré malo vybuchnúť v okamihu, keď sa predpokladalo, že polícia bude kontrolovať odpaľovacie zariadenie.

Boli odpálené len tri z plánovaných granátov a žiadny z nich nezasiahol cieľ, pretože granáty náhodne explodovali na viacerých miestach v okolí, čím spôsobili len materiálne škody, a v dôsledku hluku výbuchu poškodili sluch jednej osobe, ktorá sa nachádzala v blízkosti. Pascu, ktorú predstavovala výbušnina, polícia pri prehliadke miesta objavila a túto výbušninu okamžite zneškodnila."

9 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že podľa španielskeho prokurátora sa má MSIG považovať za skutočnú páchateľku predmetných trestných činov, a to jednak z dôvodu, že v čase spáchania činov bola zodpovedná za „legálne komandá" ETA, a jednak z dôvodu, že z Francúzska dodala rôzne zbrane „legálnemu komandu „KATU" alebo „KATTU" (ďalej len „KATTU") s cieľom spáchať teroristické atentáty. Trest, ktorý tento prokurátor požaduje za činy, ktoré sú predmetom konania, predstavuje podľa informácií poskytnutých týmto súdom celkovo 71 rokov odňatia slobody. Vnútroštátny súd uvádza, že na výkon tohto trestu by sa podľa ustanovení Trestného zákona malo *ex lege* uplatniť obmedzenie na maximálne 30 rokov odňatia slobody.

10 MSIG však už bola vo Francúzsku odsúdená v neprítomnosti za činy súvisiace s „účasťou v zločineckej skupine s cieľom pripraviť teroristický čin“. V tejto súvislosti sa vnútroštátny súd odvoláva na štyri rozsudky vydané vo Francúzsku, ktorými bola MSIG odsúdená (ďalej len „francúzske rozsudky“). Prvé tri rozsudky, ktoré boli vyhlásené 21. februára 2000, 23. februára 2000 a 13. februára 2003, sa týkali rôznych období rokov 1996 a 1997 a každý z nich ukladal trest odňatia slobody na päť rokov. Štvrtý rozsudok zo 17. decembra 2010 sa týkal obdobia do 10. marca 2004, s výnimkou obdobia od roku 1996 do 31. decembra 1997, a ktorý ukladal trest odňatia slobody na 20 rokov.

11 Na základe rozhodnutia Cour d’appel de Paris (Odvolací súd Paríž) (Francúzsko) z 13. februára 2014 o uložení úhrnného trestu boli tresty uložené vo francúzskych rozsudkoch zlúčené do jediného trestu odňatia slobody na 20 rokov, ktorý si MSIG odpykala vo Francúzsku predtým, ako bola odovzdaná španielskym orgánom.

12 Vnútroštátny súd ďalej uvádza, že MSIG bola po odovzdaní španielskym orgánom stíhaná a odsúdená v Španielsku v rámci konaní, ktoré sa v niektorých prípadoch týkali činov, ktoré spáchala výlučne v Španielsku ako členka ETA, predtým, ako sa usadila vo Francúzsku, a v iných prípadoch, vrátane konania vo veci samej, za jej účasť z francúzskeho územia ako vedúcej členky ETA na teroristických činoch spáchaných v Španielsku.

13 Uvedený súd uvádza, že nariadením z 20. februára 2023 zlúčil tresty uložené MSIG v ôsmich právoplatných rozsudkoch vydaných v Španielsku a stanovil hornú hranicu 30 rokov odňatia slobody pre všetky právoplatné odsudzujúce rozsudky na účely ich výkonu v súlade s článkom 76 ods. 1 Trestného zákona a článku 988 Trestného poriadku, keďže sa príslušné trestné činy považovali, v súlade s týmto posledným ustanovením, za súvisiace a bolo ich možné stíhať v rámci jedného konania.

14 Vnútroštátny súd však konštatuje, že španielske právo neumožňuje zlučovať tresty uložené na základe rozsudkov francúzskych a španielskych súdov, hoci medzi týmito rozsudkami existuje v mnohých prípadoch právna súvislosť. Po odpykaní 20-ročného trestu odňatia slobody vo Francúzsku by si teda MSIG mala odpykať trest odňatia slobody v dĺžke 30 rokov, t. j. celkovo minimálne 50 rokov odňatia slobody, bez možnosti stanovenia hornej hranice trestu.

15 Vnútroštátny súd však konštatuje, že francúzske rozsudky časovo pokrývajú celú činnosť, ktorú MSIG vykonávala vo Francúzsku ako vedúca členka ETA. Tieto rozsudky viedli k odsudzujúcim rozsudkom v celkovej dĺžke 35 rokov odňatia slobody, ktoré boli na základe rozhodnutia Cour d’appel de Paris (Odvolací súd Paríž) z 13. februára 2014 o uložení úhrnného trestu 20 rokov odňatia slobody z dôvodu, že uvedené rozsudky sa týkali tej istej trestnej činnosti, ktorá zahŕňala činy spáchané dotknutou osobou ako vedúcou členkou zodpovednou za „legálne komandá“ pôsobiace v Španielsku, ktoré sa týkali plánovania útokov ETA, ako aj dodávania zdrojov na účely vykonania atentátov. MSIG sa tak v rôznych obdobiach podieľala na príprave teroristických atentátov, ku ktorým došlo v Španielsku.

16 Činy MSIG, ktoré boli súdené vo Francúzsku, ako aj činy, ktoré sú predmetom konania vo veci samej, boli údajne spáchané výlučne z Francúzska, bez toho, aby sa MSIG kedykoľvek presunula do Španielska. Okrem toho sa činy stíhané v Španielsku týkali organizácie, zo strany MSIG ako vedúcej členky ETA, činnosti „legálnych kománd“, konkrétne KATTU, ktorých členovia samostatne rozhodovali o cieľoch, ktoré mali byť dosiahnuté, pričom používali získané zdroje

a následne informovali vedenie ETA, najmä o výsledkoch spáchaných atentátov alebo o akýchkoľvek neúspechoch. Konania vedené v Španielsku proti MSIG sa teda týka rovnakej činnosti, ako je tá, ktorá bola predmetom francúzskych rozsudkov.

17 Francúzske orgány vyšetrovali a rozhodli o všetkých protiprávnych činnostiach MSIG ako vedúcej členky ETA a získali presné a podrobné informácie o činoch MSIG súvisiacich s teroristickými činnosťami ETA v Španielsku a vo Francúzsku, čo sa odzrkadlilo vo francúzskych rozsudkoch.

18 Podľa vnútroštátneho súdu nie sú pochybnosti o tom, že všetky informácie zhromaždené francúzskymi vyšetrovateľmi boli použité v konaní proti MSIG. Francúzske súdy tak mali k dispozícii podrobné informácie o činnostiach MSIG a možno usúdiť, že rozhodli o všetkých protiprávnych činnostiach MSIG vo Francúzsku v súvislosti s teroristickými komandami ETA pôsobiacimi v Španielsku, medzi ktoré patrí aj KATTU. Okrem toho francúzske orgány odovzdali španielskej polícii všetky vyšetrovacie materiály týkajúce sa ETA, ktoré umožnili presne určiť úlohu, ktorú MSIG zohrávala v tejto organizácii, aby tak doplnili vyšetrovanie vedené v Španielsku, ktoré sa týka doteraz neobjasnených skutočností.

19 Vnútroštátny súd sa domnieva, že francúzske rozsudky sa týkajú všetkých činov, ktoré MSIG spáchala vo Francúzsku ako vedúca členka ETA. V rozsudku Tribunal de grande instance de Paris (Súd prvej inštancie Paríž, Francúzsko) z 13. februára 2003 sa uvádza, že „obžalovaná sa v roku 1997... zúčastnila na zoskupení alebo dohode s cieľom pripraviť teroristické činy, konkrétne ETA-MILITAIRE“, a odkazuje na jej činnosti, ktoré vykonala v období, keď došlo k teroristickému atentátu v meste Oviedo 21. júla 1997.

20 Okrem toho vnútroštátny súd uvádza, že rozsudkom z 21. januára 2021 dospel k záveru, že táto vec predstavuje *cas de bis in idem*, a to vzhľadom na rôzne odsudzujúce rozsudky vydané francúzskymi súdmi proti MSIG za jej činnosť vykonávanú vo Francúzsku ako vedúcej členky ETA a za jej účasť na príprave atentátov, ktoré z časového hľadiska zahŕňali činy, ktoré sú predmetom konania pred týmto súdom. Tento rozsudok však bol zrušený rozsudkom Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko) z 21. marca 2023, ktorý v podstate konštatoval, že odsúdenie MSIG vo Francúzsku sa nevzťahovalo, ani vo všeobecnosti, ani neurčito, na účasť na konkrétnych teroristických činnostiach, a rozhodol, že neexistuje *cas de bis in idem*, pričom v tejto súvislosti uviedol, že nemožno považovať za rozhodnuté to, čo nebolo predmetom súdneho konania. Tribunal Supremo (Najvyšší súd) zrušil uvedený rozsudok pre nedostatok odôvodnenia a vrátil vec vnútroštátnemu súdu na nové rozhodnutie. Hoci väčšina členov vnútroštátnemu súdu je presvedčená o existencii *cas de bis in idem*, tento súd uvádza, že Tribunal Supremo (Najvyšší súd) tento názor nezastáva, čo vzhľadom na autonómny charakter pojmu *ne bis in idem* viedlo vnútroštátny súd k predloženiu návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor.

21 V tejto súvislosti vnútroštátny súd pripomína, že zásada *ne bis in idem*, ako ju vykladá Súdny dvor, vyžaduje zhodu skutkových okolností, chápanú ako existenciu súboru skutkových okolností alebo faktických okolností, ktoré sú neoddeliteľne spojené, bez ohľadu na právnu kvalifikáciu týchto skutkových okolností alebo chránený právny záujem. Vnútroštátny súd si však kladie otázku, ako treba chápať pojem „čin“ na účely posúdenia zásady *ne bis in idem*, najmä vzhľadom na rôzne spôsoby, akými sú „činy“ opísané v rozsudkoch vydaných v členských štátoch. Tento pojem by sa mohol vzťahovať len na samotnú existenciu udalosti bez ohľadu na jej právne posúdenie, alebo by sa mohol považovať za pojem s právnym obsahom, ktorý sa nevzťahuje na objektívnu skutočnosť, ale na jej prepojenie s niektorým z existujúcich trestných činov alebo s kvalifikovanou právnou skutočnosťou.

22 Vnútroštátny súd konštatuje, že v prejednávanej veci francúzske a španielske súdy kvalifikovali tie isté činy odlišne. Francúzske súdy označili činnosti MSIG za činnosť vedúcej členky teroristickej organizácie s cieľom pripraviť teroristické činy prostredníctvom jedného alebo viacerých činov, hoci samotné teroristické činy fyzicky vykonávali iné osoby. Naopak, v Španielsku sa MSIG považuje za priamu páchateľku dotknutého trestného činu, hoci sa zohľadňuje skutočnosť, že samotný teroristický čin fyzicky vykonali tretie osoby. Podľa vnútroštátneho súdu sa konania pred francúzskymi a španielskymi súdmi týkajú tých istých činov MSIG.

23 Vnútroštátny súd konštatuje, že v situácii, keď nejde o rovnaké činy, ale iba o činy, ktoré sa stali v rovnakom čase, by si MSIG s najväčšou pravdepodobnosťou musela po odpykaní trestu odňatia slobody v dĺžke 20 rokov vo Francúzsku odpykať trest odňatia slobody v dĺžke 30 rokov v Španielsku, čo by bol výrazne neprimeraný trest, ktorý by okrem iného viedol k diskriminačnému zaobchádzaniu s MSIG v porovnaní s osobami odsúdenými v jednom členskom štáte.

24 Za týchto okolností Audiencia Nacional (Vrchný súd s celoštátnou pôsobnosťou) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Ide v prejednávanej veci vzhľadom na opísané skutkové okolnosti a právne dôvody zohľadnené v trestnom konaní vedenom v Španielsku proti MSIG a s ohľadom na rôzne odsudzujúce rozsudky, ktoré boli predtým vydané vo Francúzsku v súvislosti s MSIG, o situáciu *bis in idem* v zmysle článku 50 [Charty] a článku 54 [DVSD], pokiaľ ide o obvinenie, ktoré bolo proti MSIG vznesené v Španielsku, z dôvodu, že ide o ‚tie isté činy' podľa rozsahu, ktorý európska judikatúra priznáva tomuto pojmu?

2. Je v každom prípade neexistencia právnej úpravy v španielskom práve, ktorá by umožňovala uznať účinky právoplatných odsudzujúcich rozsudkov, ktoré predtým vydali súdy iných členských štátov, na účely prípadného posúdenia existencie *cas de bis in idem* v danom prípade z dôvodu totožnosti činov, zlučiteľná s článkom 50 [Charty] a článkom 54 DVSD, ako aj s článkom 1 ods. 3, článkom 3 ods. 2, článkom 4 ods. 3 a 5 rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi [(Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34)]?

3. Je v prejednávanej veci alebo vo všeobecnosti neexistencia právnej úpravy, praxe alebo v konečnom dôsledku právneho mechanizmu alebo postupu v španielskom práve, ktorý by umožňoval uznať účinky právoplatných odsudzujúcich rozsudkov, ktoré predtým vydali súdy členských štátov, na účely určenia trestu, jeho zlúčenia, úpravy alebo obmedzenia maximálnej dĺžky výkonu trestu, či už vo fáze konania a vydania rozsudku, alebo vo fáze jeho následného výkonu, s cieľom subsidiárne v prípade, že neexistuje *bis in idem* z dôvodu totožnosti činov, aby sa zabezpečila primeranosť trestnej sankcie v prípade, ak, ako v prejednávanom konaní, existuje skorší odsudzujúci rozsudok vydaný súdmi iného členského štátu, ktorým boli uložené prísne tresty, ktoré už boli vykonané, za súbežné činy (časovo sa prekrývajúce, sú úzko prepojené alebo spolu súvisia alebo sú vo vzťahu trestnej alebo podobnej súvislosti) s tými, o ktorých sa rozhoduje v Španielsku, v rozpore s článkom 45 a článkom 49 ods. 3 [Charty], alebo s odôvodneniami 7, 8, 9, 13 a 14 a článkom 3 ods. 1, 2, 4 a 5 rámcového rozhodnutia [Rady 2008/675/SVV z 24. júla 2008 o zohľadňovaní odsúdení v členských štátoch Európskej únie v novom trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 220, 2008, s. 32)], ako aj s odôvodnením 12 a článkom 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia [2002/584]?

4. Vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci a vo všeobecnosti je absolútne vylúčenie účinkov predchádzajúcich právoplatných súdnych rozhodnutí vydaných v iných členských štátoch Únie, ako je výslovne stanovené v článku 14 ods. 2 písm. b) [organického zákona č. 7/2014] o odsudzujúcich rozsudkoch vydaných v Španielsku a v článku 14 ods. 2 písm. c) [organického zákona č. 7/2014] o nariadeniach prijatých na účely výkonu rozhodnutí, ako aj v jedinom dodatkovom ustanovení [organického zákona č. 7/2014] (týkajúcom sa rozhodnutí vydaných pred 15. augustom 2010 a platných v oboch prípadoch)…, ktorým sa preberá európska právna úprava, v súlade s:
   a) článkom 50 [Charty] a článkom 54 [DVSD], ktoré sa týkajú medzinárodného *bis in idem*, a
   b) odôvodneniami 7, 8, 9, 13 a 14, ako aj článkom 3 ods. 1, 2, 4 a 5 rámcového rozhodnutia [2008/675] a článkom 45 a článkom 49 ods. 3 [Charty], ako aj zásadou vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí v rámci Únie?“

Konanie na Súdnom dvore

25 Listom zo 4. decembra 2024 doručeným do kancelárie Súdneho dvora 19. decembra 2024 vnútroštátny súd informoval Súdny dvor o tom, že 8. novembra 2024 nadobudol účinnosť nový organický zákon, ktorým sa zmenili podstatné aspekty organického zákona č. 7/2014, a o tom, že jeho pochybnosti o zlučiteľnosti tohto posledného uvedeného zákona s ustanoveniami práva Únie, na ktoré sa vzťahujú druhá až štvrtá prejudiciálna otázka, boli rozptýlené. Keďže vnútroštátny súd dospel k záveru, že tieto otázky sa stali bezpredmetnými, je potrebné rozhodnúť iba o prvej prejudiciálnej otázke.

O prvej otázke

O prípustnosti

26 Španielska vláda vyjadruje pochybnosti o prípustnosti prvej otázky z dôvodu, že vnútroštátny súd neuviedol skutkové okolnosti a dôvody, ktoré ho viedli k pochybnostiam o výklade práva Únie, v dôsledku čoho nie je možné na túto otázku odpovedať. Subsidiárne táto vláda zastáva názor, že skutkové a právne okolnosti uvedené vnútroštátnym súdom neumožňujú posúdiť totožnosť skutkových okolností v prejednávanej veci. Návrh na začatie prejudiciálneho konania totiž neuvádza činy zohľadnené v súvislosti s teroristickým útokom spáchaným v meste Oviedo 21. júla 1997, pokiaľ ide o MSIG, a tak je ťažké konštatovať, že tieto činy a činy, za ktoré francúzske súdy odsúdili MSIG, sú totožné.

27 Podľa článku 94 písm. a) a b) Rokovacieho poriadku Súdneho dvora musí návrh na začatie prejudiciálneho konania obsahovať „stručné zhrnutie predmetu sporu, ako aj relevantné skutočnosti, ktoré zistil vnútroštátny súd, alebo aspoň zhrnutie skutkového stavu, z ktorého prejudiciálne otázky vychádzajú“, ako aj „znenie vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré možno v danom prípade použiť, a prípadne príslušnú vnútroštátnu judikatúru“. Okrem toho, ako stanovuje článok 94 písm. c) rokovacieho poriadku, návrh na začatie prejudiciálneho konania musí obsahovať „uvedenie dôvodov, pre ktoré sa vnútroštátny súd rozhodol položiť otázku o výklade… určitých ustanovení práva Únie, ako aj súvislosti, ktoré vnútroštátny súd vidí medzi týmito ustanoveniami a svojou právnou úpravou uplatniteľnou vo vnútroštátnom konaní“.

28 Podľa judikatúry Súdneho dvora informácie obsiahnuté v návrhoch na začatie prejudiciálneho konania neslúžia iba na to, aby Súdnemu dvoru umožnili poskytnúť užitočné odpovede, ale aj na to, aby vládam členských štátov, ako aj ďalším dotknutým stranám bola poskytnutá možnosť predložiť pripomienky v súlade s článkom 23 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie. Súdny dvor musí dbať na to, aby bola táto možnosť zachovaná, pričom zohľadňuje skutočnosť, že podľa tohto ustanovenia sa dotknutým subjektom oznamujú len návrhy na začatie prejudiciálneho konania (rozsudok z 28. novembra 2023, Commune d'Ans, C-148/22, EU:C:2023:924, bod 47 a citovaná judikatúra).

29 V prejednávanej veci sa návrh na začatie prejudiciálneho konania týka nielen činov, ktoré sú MSIG kladené za vinu a ktoré sa stali v Španielsku, ale aj činov, ktoré boli prejednané vo Francúzsku, tak ako je uvedené vo francúzskych rozsudkoch, pričom sa uvádzajú informácie, ktoré mali francúzske orgány k dispozícii. Okrem toho vnútroštátny súd uvádza dôvody, ktoré ho viedli k položeniu prvej otázky a uvádza znenie vnútroštátnych ustanovení uplatniteľných v prejednávanej veci.

30 Za týchto okolností je prvá otázka prípustná.

O veci samej

31 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či pojem „tie isté činy" v zmysle článku 54 DVSD v spojení s článkom 50 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že zahŕňa činy, ktoré sú osobe kladené za vinu v trestnom konaní vedenom v jednom členskom štáte pre teroristické činy, ak táto osoba už bola v inom členskom štáte odsúdená za tie isté činy, a to za účasť v teroristickej skupine s cieľom pripraviť teroristický čin.

32 Článok 54 DVSD, ktorý bol do práva Únie začlenený protokolom, ktorým sa začleňuje Schengenské acquis do rámca Európskej únie a ktorý tvorí prílohu Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva Amsterdamskou zmluvou (Ú. v. ES C 340, 1997, s. 93), zakotvuje zásadu *ne bis in idem* [rozsudok z 23. marca 2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Výnimka zo zásady *ne bis in idem*), C-365/21, EU:C:2023:236, bod 46].

33 Keďže tento princíp vyplýva zo spoločných ústavných tradícií členských štátov, článok 54 DVSD je potrebné vykladať s prihliadnutím na článok 50 Charty, ktorého dodržiavanie podstatného obsahu zabezpečuje [rozsudky z 28. októbra 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Extradícia a zásada *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, bod 65, ako aj z 23. marca 2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Výnimka zo zásady *ne bis in idem*), C-365/21, EU:C:2023:236, bod 32].

34 Zo znenia článku 54 DVSD vyplýva, žiadna osoba nemôže byť v členskom štáte stíhaná za tie isté činy, za ktoré už bola právoplatne odsúdená v inom členskom štáte, za predpokladu, že v prípade odsúdenia bol trest už odpykaný alebo sa práve odpykáva, alebo podľa práva štátu tohto druhého štátu už nemôže byť vykonaný.

35 Uplatnenie zásady *ne bis in idem* podlieha dvojitej podmienke, a to na jednej strane, aby existovalo skoršie právoplatné rozhodnutie (podmienka „bis"), a na druhej strane, aby sa na tie isté činy vzťahovalo skoršie rozhodnutie a neskoršie stíhania alebo neskoršie rozhodnutia (podmienka „idem") (rozsudky z 12. októbra 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, bod 45, a z 19. októbra 2023, Központi Nyomozó Főügyészség, C-147/22, EU:C:2023:790, bod 26).

36 Pokiaľ ide o podmienku „idem“, ktorú treba skúmať vo vzťahu k judikatúre pripomenutej v bode 33 tohto rozsudku, zo samotného znenia článku 50 Charty vyplýva, že zakazuje stíhať alebo potrestať v trestnom konaní tú istú osobu viac ako jedenkrát za ten istý trestný čin [pozri v tomto zmysle rozsudky z 12. mája 2021, Bundesrepublik Deutschland (Červený obežník Interpolu), C-505/19, EU:C:2021:376, bod 78, ako aj z 12. októbra 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, bod 71].

37 Podmienka „idem“ podľa ustálenej judikatúry vyžaduje, aby skutkové okolnosti boli totožné. Následne sa zásada *ne bis in idem* neuplatňuje, ak predmetný skutkový stav nie je totožný, ale len podobný [rozsudky z 18. júla 2007, Kraaijenbrink, C-367/05, EU:C:2007:444, bod 27; z 23. marca 2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Výnimka zo zásady *ne bis in idem*), C-365/21, EU:C:2023:236, bod 37, ako aj z 12. októbra 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, bod 74].

38 Pojem totožnosť skutkových okolností sa chápe ako súbor konkrétnych skutočností vyplývajúcich z udalostí, ktoré sú v podstate tie isté, keďže zahŕňajú toho istého pôvodcu a sú navzájom neoddeliteľne spojené v čase a priestore [pozri v tomto zmysle rozsudku z 18. júla 2007, Kraaijenbrink, C-367/05, EU:C:2007:444, body 26 a 27; z 28. októbra 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Extradícia a zásada *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, bod 128, ako aj z 12. októbra 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, bod 75].

39 Ak naopak skutkové okolnosti nevytvárajú takýto súbor, samotná okolnosť, že súd rozhodujúci v druhom trestnom konaní konštatuje, že údajný páchateľ týchto činov konal s rovnakým trestným úmyslom, nepostačuje na zaručenie existencie súboru konkrétnych okolností navzájom neoddeliteľne spojených, na ktorý sa vzťahuje pojem „tie isté činy“ podľa článku 54 DVSD (rozsudky z 18. júla 2007, Kraaijenbrink, C-367/05, EU:C:2007:444, body 29 a 30, ako aj z 12. októbra 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, bod 76).

40 Okrem toho podľa ustálenej judikatúry tak článok 54 DVSD, ako aj článok 50 Charty sa vzťahujú len na skutkovú stránku činov bez ohľadu na právnu kvalifikáciu týchto činov alebo na chránený právny záujem, keďže rozsah ochrany udeľovanej týmito ustanoveniami sa nemôže meniť v závislosti od členského štátu [pozri v tomto zmysle rozsudky zo 16. novembra 2010, Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, bod 39; z 22. marca 2022, Nordzucker a i., C-151/20, EU:C:2022:203, bod 39, ako aj z 12. októbra 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, bod 73 a citovanú judikatúru].

41 Z uvedeného vyplýva, že možnosť odlišnej právnej kvalifikácie tých istých činov v zmysle článku 54 DVSD v spojení s článkom 50 Charty v dvoch rôznych členských štátoch alebo dokonca sledovanie rôznych právnych záujmov v týchto štátoch nemôže brániť uplatneniu zásady *ne bis in idem*.

42 V prejednávanej veci prináleží vnútroštátnemu súdu, ktorý je jediný príslušný rozhodovať o skutkových okolnostiach, a nie Súdnemu dvoru, aby posúdil, či činy, ktoré sú predmetom trestného konania, o ktoré ide v konaní vo veci samej, sú totožné s činmi, o ktorých už právoplatne rozhodli francúzske súdy. Súdny dvor v tejto súvislosti môže poskytnúť uvedenému súdu usmernenia týkajúce sa výkladu práva Únie v rámci posúdenia totožnosti týchto činov [pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. októbra 2022, Generalstaatsanwaltschaft München

(Extradícia a zásada *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, bod 133, a z 12. októbra 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, bod 79, ako aj citovanú judikatúru].

43 V tejto súvislosti je potrebné hneď na začiatku uviesť, že vzhľadom na judikatúru uvedenú v bode 40 tohto rozsudku a za predpokladu, že je preukázané, že trestné konanie vo veci samej a francúzske rozsudky, na ktoré sa odvoláva vnútroštátny súd, sa týkali v podstate tých istých skutkových okolností, skutočnosť, že tieto rozsudky sa týkali odlišných trestných činov ako trestných činov, o ktoré ide vo veci samej, nie je relevantná na účely posúdenia podmienky „idem“ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. januára 2024, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova, C-58/22, EU:C:2024:70, bod 70).

44 V tejto súvislosti nie je totiž relevantná otázka, či predmetné zákonné znaky trestných činov, ktorých sa týkali francúzske rozsudky, boli totožné, ale otázka, či činy, ktoré sú dotknutej osobe kladené za vinu v rámci týchto rozsudkov a trestného konania vo veci samej, sa týkajú toho istého konania. Ak ide o rovnaké konanie tej istej osoby, ku ktorému došlo v rovnakom časovom rámci, je potrebné overiť, či činy, za ktoré bola táto osoba pôvodne odsúdená, a činy, ktoré sú predmetom neskoršieho trestného konania, sú totožné alebo v podstate tie isté (rozsudok ESĽP, 19. decembra 2017, Ramda v. Francúzsko, CE:ECHR:2017:1219JUD007847711, bod 87 a citovaná judikatúra).

45 Vnútroštátnemu súdu teda prináleží, aby posúdil, či v prejednávanej veci sú konkrétne činy, ktoré sú MSIG kladené za vinu a ktoré umožňujú stanoviť jej trestnú zodpovednosť v Španielsku, totožné s činmi, za ktoré ju odsúdili francúzske trestné súdy.

46 V tejto súvislosti z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že MSIG je v Španielsku obvinená z trestného činu účasti na teroristických útokoch, troch pokusov o teroristický atentát a ublíženia na zdraví, ktoré spáchali dvaja členovia KATTU 21. júla 1997 v meste Oviedo. Podľa vnútroštátneho súdu je stíhaná ako skutočná páchateľka týchto trestných činov, keďže v čase skutkových okolností bola zodpovedná za „legálne komandá“ ETA, ako aj za dodávky rôznych zbraní KATTU s cieľom spáchať teroristické atentáty.

47 V čase skutkových okolností, o ktoré ide vo veci samej, bola MSIG podľa údajov poskytnutých vnútroštátnym súdom zodpovedná za odovzdávanie pokynov vydaných najvyšším vedením organizácie ETA a za určovanie postupov činnosti teroristických kománd pôsobiacich v Španielsku v súlade s týmito pokynmi. MSIG pôsobila výlučne z francúzskeho územia.

48 Podľa týchto informácií dvaja členovia KATTU, ktorí spáchali atentát 21. júla 1997 v meste Oviedo, konali v súlade so všeobecnými pokynmi, ktoré dostali, a sami sa rozhodli zaútočiť na policajnú stanicu v meste Oviedo.

49 Podľa vnútroštátneho súdu francúzske rozsudky neobsahujú žiadnu zmienku o atentáte, ktorý je predmetom konania vo veci samej, a odkazujú iba na činy, ktorých sa MSIG dopustila na francúzskom území. Z toho vyplýva, že činy, ktoré sa MSIG kladú za vinu v konaní vo veci samej, nie sú na prvý pohľad zhodné s činmi, ktoré boli predmetom francúzskych rozsudkov.

50 Vnútroštátny súd však uvádza, že tieto rozsudky sa z časového a vecného hľadiska vzťahujú na všetky trestné činy, ktoré MSIG spáchala vo Francúzsku ako vedúca osoba zodpovedná za „legálne komandá“ pôsobiace v Španielsku, vrátane plánovania útokov ETA a dodávania zdrojov na vykonanie atentátov.

51 Podľa vysvetlení vnútroštátneho súdu sa zdá, že činy, z ktorých je MSIG konkrétne obvinená v konaní vo veci samej a ktoré umožňujú stanoviť jej trestnú zodpovednosť za dotknutý atentát, sú v podstate tie, ktoré spočívali v odovzdávaní z francúzskeho územia všeobecných postupov činnosti teroristickým komandám pôsobiacim v Španielsku a v dodávaní materiálnych zdrojov týmto komandám na účely vykonania činností, ktoré sa tieto komandá samy rozhodli vykonať a ktoré podrobne naplánovali. V tejto súvislosti sa zdá, že podľa vysvetlení vnútroštátneho súdu nie sú MSIG v súvislosti s atentátom spáchaným v meste Oviedo vytýkané žiadne ďalšie konkrétne činy a že francúzske súdy uznali MSIG za trestne zodpovednú za jej činnosti vykonané vo Francúzsku na základe tých istých činností.

52 Treba dodať, že na účely posúdenia totožnosti predmetných činov musí vnútroštátny súd zohľadniť nielen činy uvedené vo výroku právoplatných rozsudkov vydaných vo Francúzsku a v obžalobnom návrhu vypracovanom príslušnými francúzskymi orgánmi, ale aj činy uvedené v odôvodnení týchto rozsudkov a činy, ktorých sa týkalo vyšetrovacie konanie, ale ktoré neboli zahrnuté v obžalobách, ako aj všetky relevantné informácie týkajúce sa skutkových okolností, ktoré boli predmetom predchádzajúceho trestného konania alebo konaní vedených vo Francúzsku a ktoré boli ukončené právoplatným rozhodnutím (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. októbra 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, bod 85).

53 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 57 ods. 1 DVSD, ak je osoba obvinená z trestného činu v jednom členskom štáte a príslušné úrady tohto štátu majú dôvod predpokladať, že obžaloba sa týka tých istých činov, aké boli predmetom právoplatného rozhodnutia v inom členskom štáte, tieto orgány môžu, v prípade, že to uznajú za potrebné, požiadať o súvisiace informácie príslušné úrady členského štátu, na ktorého území bolo rozhodnutie vydané. Rámec spolupráce zavedený týmto ustanovením umožňuje príslušným orgánom druhého členského štátu povereného trestným stíhaním tej istej osoby na účely objasnenia napríklad presnej povahy rozhodnutia, ktoré bolo vydané na území prvého členského štátu alebo konkrétneho činu, ktorý je predmetom tohto rozhodnutia, vyžiadať si relevantné právne informácie od orgánov tohto prvého štátu (rozsudok z 12. októbra 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, body 50 a 51).

54 Vzhľadom na všetky uvedené úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 54 DVSD v spojení s článkom 50 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „tie isté činy“ zahŕňa činy, ktoré sa osobe kladú za vinu v rámci trestného konania vedeného v členskom štáte v súvislosti s teroristickými činmi, ak táto osoba už bola v inom členskom štáte odsúdená za tie isté činy, a to za účasť v teroristickej skupine s cieľom pripraviť teroristický čin.

O trovách

55 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 54 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko

a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach, podpísaného v Schengene 19. júna 1990, ktorý nadobudol platnosť 26. marca 1995, v spojení s článkom 50 Charty základných práv Európskej únie

sa má vykladať v tom zmysle, že:

pojem „tie isté činy“ zahŕňa činy, ktoré sa osobe kladú za vinu v rámci trestného konania vedeného v členskom štáte v súvislosti s teroristickými činmi, ak táto osoba už bola v inom členskom štáte odsúdená za tie isté činy, a to za účasť v teroristickej skupine s cieľom pripraviť teroristický čin.

Podpisy